

Oponentský posudek diplomové práce

Ústav translologie FFUK, 2017

Diplomantka: Bc. Drahomíra Rezková

Název práce: Vliv profesní zkušenosti tlumočnicka na jazyk tlumočnické notace

Vedoucí práce: prof. PhDr. Ivana Čeňková, CSc.

Oponent diplomové práce: Mgr. Jana Šteffl

Diplomantka předložila k obhajobě teoreticko-empirickou diplomovou práci s názvem *Vliv profesní zkušenosti tlumočnicka na jazyk tlumočnické notace*. Práce obsahuje celkem 102 stran a dvě přílohy, je rozdělena na teoretickou a empirickou část, obě části pak obsahují další kapitoly a podkapitoly.

Práce se zaměřuje primárně na jazyk tlumočnické notace a na možný vliv profesní zkušenosti na použití jazyka při notaci. Téma práce je nosné a zajímavé a autorka k němu přistupuje komplexně a svědomitě. Zejména experiment je obsáhlý, dobře strukturovaný a pečlivě provedený, přestože k němu mám jednu zásadní principiální připomínku (viz níže).

V teoretické části autorka představuje krátce konsekutivní tlumočení obecně a KT jako proces. Autorka mimo jiné konstatuje, že konsekutivní tlumočení je na ústupu ve prospěch simultánního tlumočení (str. 14). Takovéto tvrzení by bylo vhodné vysvětlit a podložit fakty. Paušální zobecnění považuji za problematické.

V části o KT jako procesu autorka upozorňuje na vzájemné podobnosti jednotlivých modelů, krátce uvádí některé teoretiky a o něco podrobněji pak model J. Herberta. Domnívám se, že by bývalo konstruktivnější pojmout tuto kapitolu nikoli jako stručný popis jednotlivých modelů, ale jako samostatně provedenou syntézu všech modelů. Autorka v této části tvrdí, že model W. Webera se od ostatních liší, protože je pětifázový, nikoli dvou či třífázový (str. 16). Můj dotaz k tomuto tvrzení je, zda se tento model skutečně od ostatních liší, nebo je v zásadě stejný, jen rozděluje celý proces na více částí, aniž by se změnila jeho podstata.

Autorka se v této části také mohla více věnovat fázi pořizování zápisu v rámci celého procesu a vlivu notace na kognitivní procesy, a tedy na ostatní procesní fáze.

V kapitole o tlumočnické notaci bych ocenila více samostatných závěrů vyvozených na základě nastudované literatury, spíše než pouhou deskripci notace jako výsledku. Zajímavé by bylo věnovat se notaci jako tlumočnické dovednosti a procesu nabývání této dovednosti, což úzce souvisí i s profesní zkušeností, již se práce věnuje později

Autorka se rozhodla věnovat v této kapitole více pozornosti méně známým či alternativním přístupům k tlumočnické notaci, což je jistě zajímavé. Opět nám zde chybí více samostatných závěrů, například zamyšlení se nad skutečnou užitečností Buzanova systému pro praktické pořizování tlumočnického zápisu, například z hlediska struktury a argumentační výstavby textu (významu chronologického / lineárního řazení informací). U modelu Min'jar-Beloručeva autorka hovoří o jeho propracovaném systému vyjádření syntaktických vztahů v notaci, opět aniž by upřesnila, zda je tento systém skutečně užitečný, nebo nikoli, tedy zda je nutné mít v zápisu přesnou syntaktickou strukturu.

Třetí kapitola pojednávající o jazyku tlumočnické notace je zpracována přehledně a zevrubně. Autorka na začátku této kapitoly konstatuje, že se v praxi většinou tlumočí do mateřského jazyka. Toto tvrzení by bylo vhodné vysvětlit a podložit fakty.

Pokud jde o experiment, moje principiální výhrada se týká výběru zkoumaných skupin. Z teoretické části práce jasně vyplývá, že výsledky dosavadních experimentů nelze zobecnit, že nejsou vždy průkazné a že v této problematice hraje roli řada proměnných. Ze čtvrté kapitoly teoretické práce pak vyplývá, jak obtížné je poměřovat expertízu a její nabývání u jednotlivých tlumočnicků vzhledem k jejich odlišným vstupním

předpokladům, intenzitě studia / praxe a tréninku apod. Přesto se autorka rozhodla provést experiment na dvou skupinách studentů, kteří si jsou svou zkušeností, a tedy expertízou, velmi blízké. I kdyby výsledky experimentu ukázaly určitý trend, nebyly by podle mého názoru relevantní, protože tyto rozdíly by nebylo možné jednoznačně připisovat rozdílné úrovni expertízy, ale mnoha jiným faktorům.

Po všech ostatních stránkách byl experiment proveden svědomitě a zevrubně.

Všechny výše zmíněné připomínky k práci budou podrobně probrány a případně vyjasněny během obhajoby.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě s hodnocením **velmi dobře**.

V Praze dne 6. září 2017

Mgr. Jana Šteffl

